

ecoreresult

Aanvullend onderzoek vlemuizen

In het kader van de Flora- en faunawet

Plangebied: Wetenschappersbuurt, Schiedam

Opsteller: F.A. van Meurs

Aanvullend onderzoek vleermuizen

In het kader van de Flora- en faunawet

Ondertitel	Plangebied: Wetenschappersbuurt, Schiedam
Opsteller(s)	F.A. van Meurs
Datum	12-11-2015
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20151105v01
Aantal pagina's	33
Opdrachtgever	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon	M. de Visser
Collegiale toets	K. van Veen
Wijze van citeren	Meurs, F.A. van, 2015. Aanvullend onderzoek vleermuizen. Plangebied: Wetenschappersbuurt, Schiedam. Kenmerk ER20151105v01. Ecoresult, Dordrecht.

Ecoresult
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
Ecoresult kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Werkwijze	7
2.1 Werkstappen	7
2.2 Toelichting onderzoek	7
3 Omschrijving plangebied	9
4 Onderzoekresultaten.....	11
4.2 Samenvatting onderzoek	16
5 Activiteiten	17
5.1 Voorgenomen werkzaamheden.....	17
5.2 Nieuwe situatie	17
5.3 Wettelijk belang	18
5.4 Alternatieven afweging	19
6 Effectbeoordeling en toetsing.....	21
6.1 Gewone dwergvleermuis.....	21
6.2 Ruige dwergvleermuis.....	22
7 Conclusies en aanbevelingen.....	23
7.1 Conclusies.....	23
7.2 Aanbevelingen.....	24
8 Geraadpleegde bronnen	25
8.1 Literatuur.....	25
8.2 Internet.....	25
Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet.....	27
Bijlage 2 Stappenplan voor diersoorten bijlage IV Habitatrichtlijn (waaronder vleermuizen).....	33

1 Inleiding

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd in het plangebied genaamd Plangebied: Wetenschappersbuurt, Schiedam. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in Afbeelding 1.

1.1 *Aanleiding*

Aanleiding voor het uitvoeren van het vleermuisonderzoek is het voornemen voor vernieuwing van de Wetenschappersbuurt te Schiedam. Hiervoor dient bebouwing te worden gesloopt, beplanting gekapt, waterpartijen vergroot en het plangebied geëgaliseerd te worden (zie verder hoofdstuk 5). De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen. De Flora- en faunawet kan hierdoor worden overtreden (zie bijlage 1). Op basis van een door Ecoresult in het kader van dit project uitgevoerde quickscan flora en fauna¹ zijn in het plangebied potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig die door de werkzaamheden mogelijk niet worden ontzien. Derhalve diende aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd te worden.

1.2 *Onderzoeksvragen*

Voor het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn vleermuizen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor vleermuizen?
3. Welk wettelijk belang is er waardoor de activiteiten moeten worden uitgevoerd?
4. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en functioneel leefgebied behouden?
5. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage worden achtereenvolgens de werkwijze, het plangebied, de onderzoeksresultaten,

1 Van Meurs, 2015.

de activiteiten, de effectbeoordeling, toetsing aan de wet en afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Werkwijze

2.1 *Werkstappen*

De onderzoeksvragen (hoofdstuk 1) voor het vleermuisonderzoek worden beantwoord op basis van 4 werkstappen:

1. Veld-onderzoeken van de aan- of afwezigheid.
2. Bepalen en onderbouwen van het wettelijke belang van de activiteiten.
3. Bepalen van het schadelijke effect op de functionaliteit van de voortplantingsplaats of vaste rust- en verblijfplaats.
4. Bepalen van het schadelijke effect op de gunstige staat van instandhouding.

Deze aanpak is gebaseerd op de relevante soortenstandaards.

2.2 *Toelichting onderzoek*

2.2.1 Algemeen

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door S. Boon, K. van Veen, B. Verhoeven en F.A. van Meurs, ecologisch deskundigen² bij Ecoresult. Allen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Daarbij is gebruik gemaakt van een verrekijker, batdetector, opnameapparatuur en zaklamp (resp. Leica Trinovid 10x42, Petterson D100, Petterson D 240x, Roland R-05 en diverse zaklampen).

Voor de bezoeksmomenten en de weersomstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek wordt verwezen naar Tabel 1.

Het gebied waar onderzoek is verricht is groter dan het plangebied. Hierdoor is een goede effectbeoordeling mogelijk. Er is voor het onderzoek geen gebruik gemaakt van bestaande gegevens.

² Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

Datum	Moment	Onderzoeker	Temperatuur	Neerslag	Windkracht
10-06-2015	Ochtend	K. van Veen/A. van Meurs	9 °C	0 mm	4 Bft.
25-06-2015	Avond	K. van Veen/B. Verhoeven	18 °C	0 mm	1 Bft.
10-07-2015	Ochtend	K. van Veen/B. Verhoeven	18 °C	0 mm	1 Bft.
24-08-2015	Avond	K. van Veen/S. Boon	17 °C	0 mm	2-3 Bft.
15-09-2015	Avond	B. Verhoeven/J. Keyzer	18 °C	0 mm	2-3 Bft.

Tabel 1: Onderzoeksmomenten en weersomstandigheden vleermuisonderzoek. Bron weergegevens: eigen waarnemingen.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden ideaal voor het inventariseren van de betreffende soortgroep (zie Tabel 1). De weersomstandigheden zijn afkomstig van eigen waarnemingen.

De effectbeoordeling (Hoofdstuk 6) vindt plaats aan de hand van de relevante stappenplannen beoordeling ruimtelijke ingrepen in het kader van de Flora- en faunawet (zie bijlage 2).

2.2.2 Vleermuisonderzoek

Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies voor vleermuizen onderzocht:

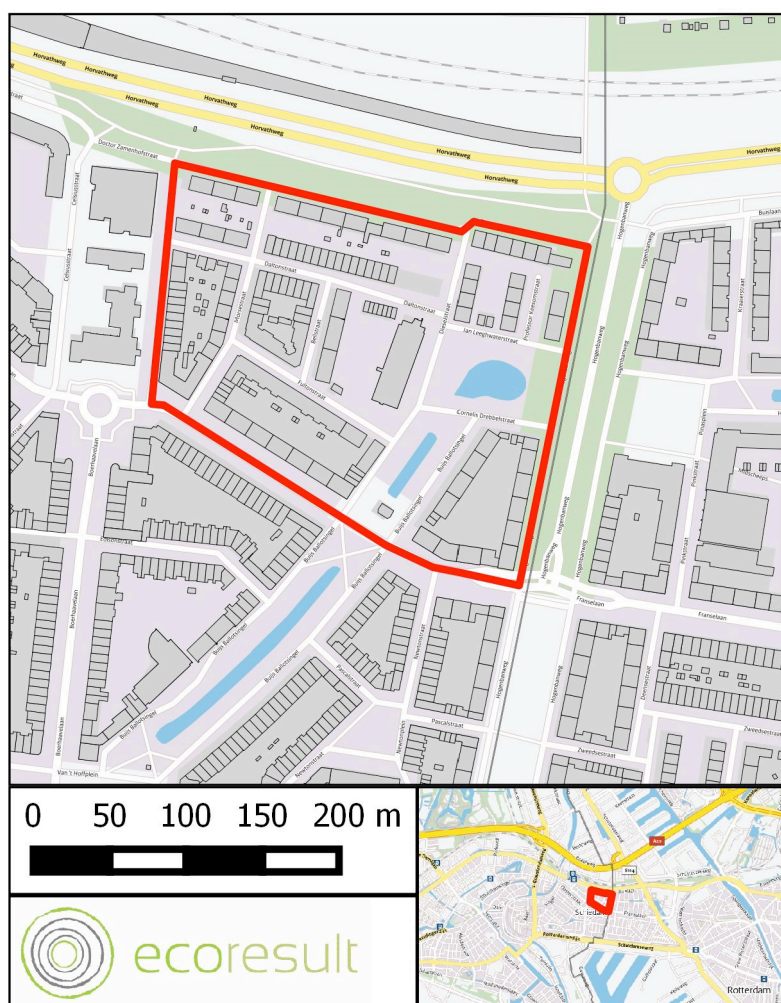
- Winterverblijfplaats.
- Kraamverblijfplaats.
- Zomerverblijfplaats.
- Paarverblijfplaats en zwermplaats.
- Vliegroute.
- Foeragegebied.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2013). Zie Tabel 1 voor de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden.

Voor het vaststellen van aan- of afwezigheid van vleermuiswinterverblijfplaatsen bestaat in Nederland nog geen betrouwbare onderzoeksmethode. Gedrag en gebruik kunnen wel winterverblijfplaatsen indiceren. Gedurende de veldonderzoeken is ook hier op gelet.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied genaamd Wetenschappersbuurt, Schiedam is gelegen in het oostelijk deel van de bebouwde kom van Schiedam (gemeente Schiedam, provincie Zuid-Holland). Het plangebied wordt begrensd door de Fahrenheitstraat aan de westzijde, de Lorentzlaan aan de zuidzijde, de Hogenbanweg aan de oostzijde en de Dr. Zamenhofstraat aan de noordzijde. Zie voor de ligging Afbeelding 1.

Afbeelding 1: Ligging plangebied rood omlijnd. Voor de regionale ligging, zie de kaartinzet rechtsonder. Kaartbron: PDOK.

Hieronder volgt een omschrijving van het plangebied:

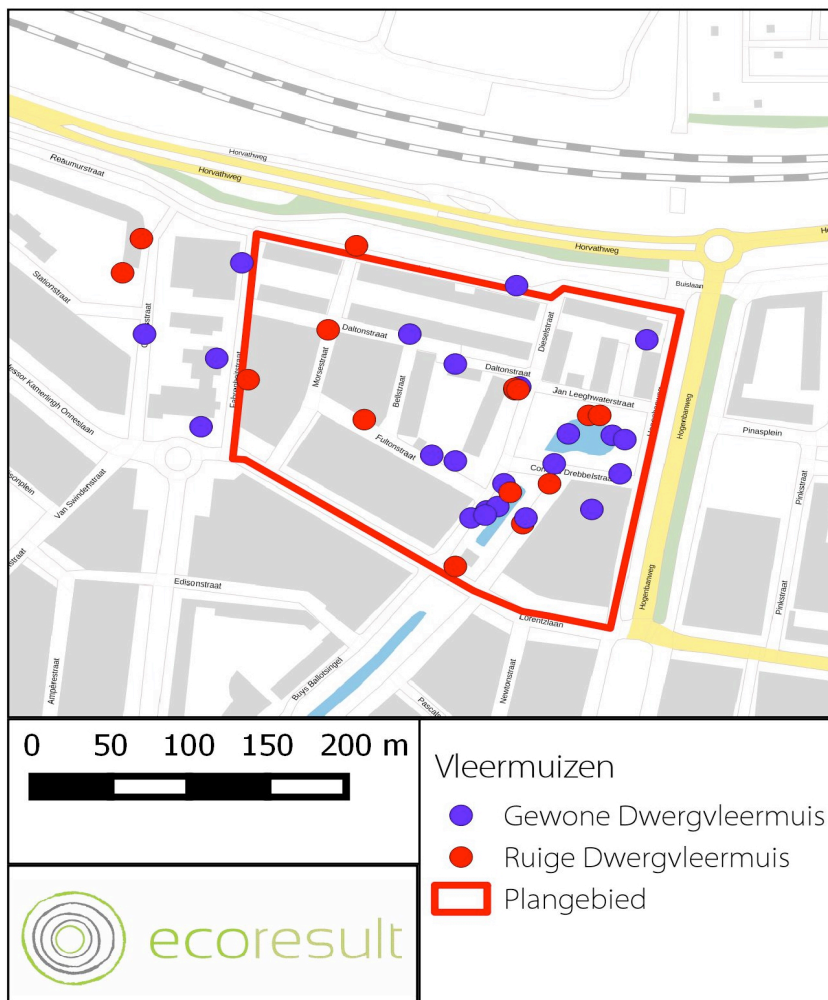
- Woonwijk, ontwikkeld in de jaren 30 van de 20ste eeuw. De meeste bebouwing dateert uit deze periode. Een ander deel van de bebouwing dateert uit circa 1960.
- Overwegend portiekflats (3 tot 4-laags) en gestapelde woningen. In het plangebied is 1 hoog flatgebouw aanwezig.
- Bebouwing is voorzien van kelders en/of kruipruimtes.
- Met uitzondering van diverse portiekflats zijn alle gebouwen voorzien van spouwmuren. Spouwmuren zijn toegankelijk via open stootvoegen.
- De portiekflats, vooral in het oostelijk deel van het plangebied, zijn aan de buitenzijde geïsoleerd met piepschuim en/of metalen golfplaten.
- Verschillende gebouwen hebben een dakoverstek. Onderzijde is betimmerd met houten latten.
- Dakgoten zijn aanwezig. Hemelwaterafvoer vindt plaats via uitpandige regenpijpen.
- Daklijsten en boeilijsten zijn op alle gebouwen aanwezig. De ruimte tussen gevel en lijst is toegankelijk via spleten en kieren.
- Vrijwel alle gebouwen hebben schilddaken, belegd met dakpannen. Een aantal gebouwen heeft een plat dak (het flatgebouw aan de Buijs Ballotsingel).
- Het openbaar gebied is overwegend verhard. Straatbomen (alle stamdiameter dunner dan 30 cm, geen scheuren, holten en loszittend bast) vormen hier het enige groen.
- In het oostelijk deel, de Buijs Ballotsingel, is een watergang en een vijver aanwezig, de oevers zijn ingericht als gazon met enkele verspreide solitaire bomen (variabele stamdiameter dikker en dunner dan 30 cm, maar scheuren, holten en loszittend bast ontbreken). Langs de Dr. Zamenhofstraat is een grasplantsoen met solitaire bomen en heggen aanwezig. Aan de westkant, langs de Fahrenheitstraat zijn rijen haagbeuk als grens tussen de bebouwing van Basisschool De Peperklip (westelijk van plangebied).
- Het overig groen bestaat uit de particuliere tuinen en één gemeenschappelijk tuintje in de Daltonstraat.
- Lijnvormige structuren in de vorm van een watergang, gevellijnen en bomenrijen zijn binnen en grenzend aan het plangebied aanwezig. Binnen het plangebied betreft het de watergang en de gevellijnen, buiten het plangebied betreft het watergangen, gevellijnen en groenstructuren.

4 Onderzoeksresultaten

4.1.1 Aanwezig

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal 2 vleermuissoorten waargenomen (zie Afbeelding 3):

- Gewone dwergvleermuis.
- Ruige dwergvleermuis.

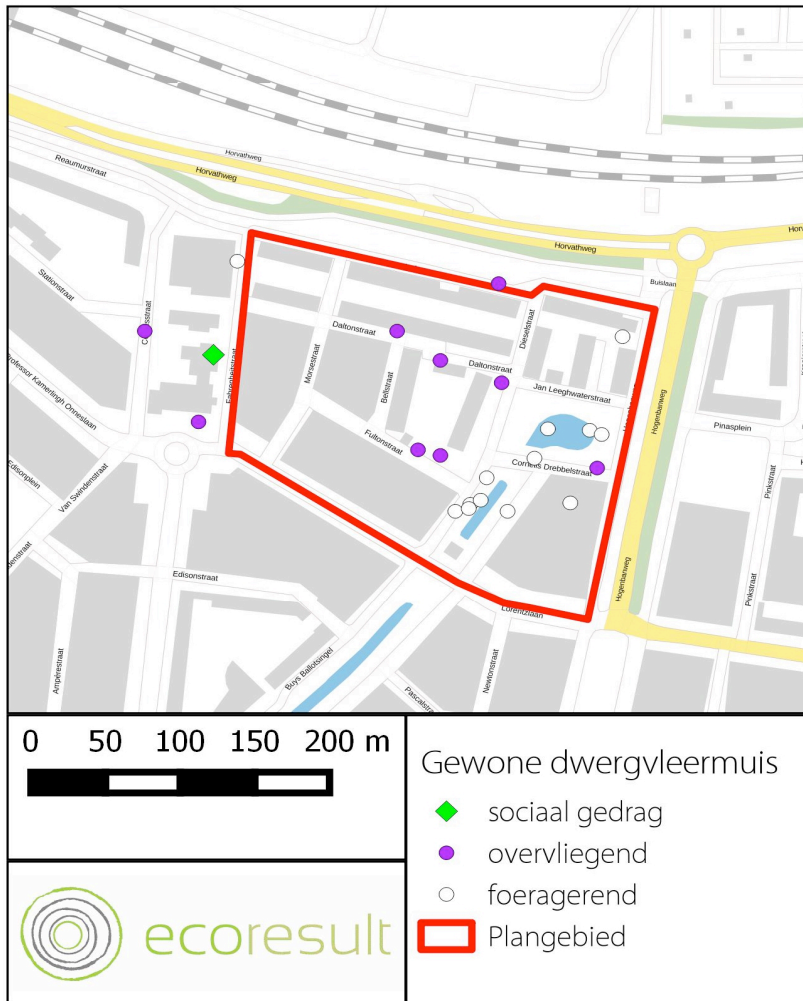

Afbeelding 2: Waarnemingen van vleermuizen binnen en grenzend aan het plangebied. Kaartondergrond: PDOK.

4.1.1.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werden 23 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen verricht, zie ook Afbeelding 3. Toelichting:

- In totaal zijn binnen en rondom het plangebied 13 waarnemingen verricht van 1 tot 2 foeragerende exemplaren en 9 waarnemingen van 1 tot 2 overvliegend exemplaren. Daarnaast is buiten het plangebied, ter hoogte van Basisschool De Peperklip, 1 waarneming verricht van een sociale roep tijdens de jacht.
- Het plangebied maakt deel uit van foerageergebied, maar niet essentieel. In de omgeving is ruim voldoende habitat aanwezig dat dient als foerageergebied, dit betreffen waterpartijen en groenstructuren, tuinen en openbare wegen (met bomen) rondom het plangebied.
- Er zijn geen essentiële vliegroutes aangetroffen. De gewone dwergvleermuis maakt diffuus gebruik van het plangebied en de omgeving zonder gebruik te maken van te begrenzen structuren. Watergangen, groenstructuren, gevellijnen en alle landschapselementen worden gebruikt om zich op te oriënteren.
- Voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen zijn binnen en grenzend aan het plangebied niet aangetroffen.

Afbeelding 3: Waarnemingen van gewone dwergvleermuizen en aangetroffen functies binnen en rondom het plangebied. Kaartbron: PDOK.

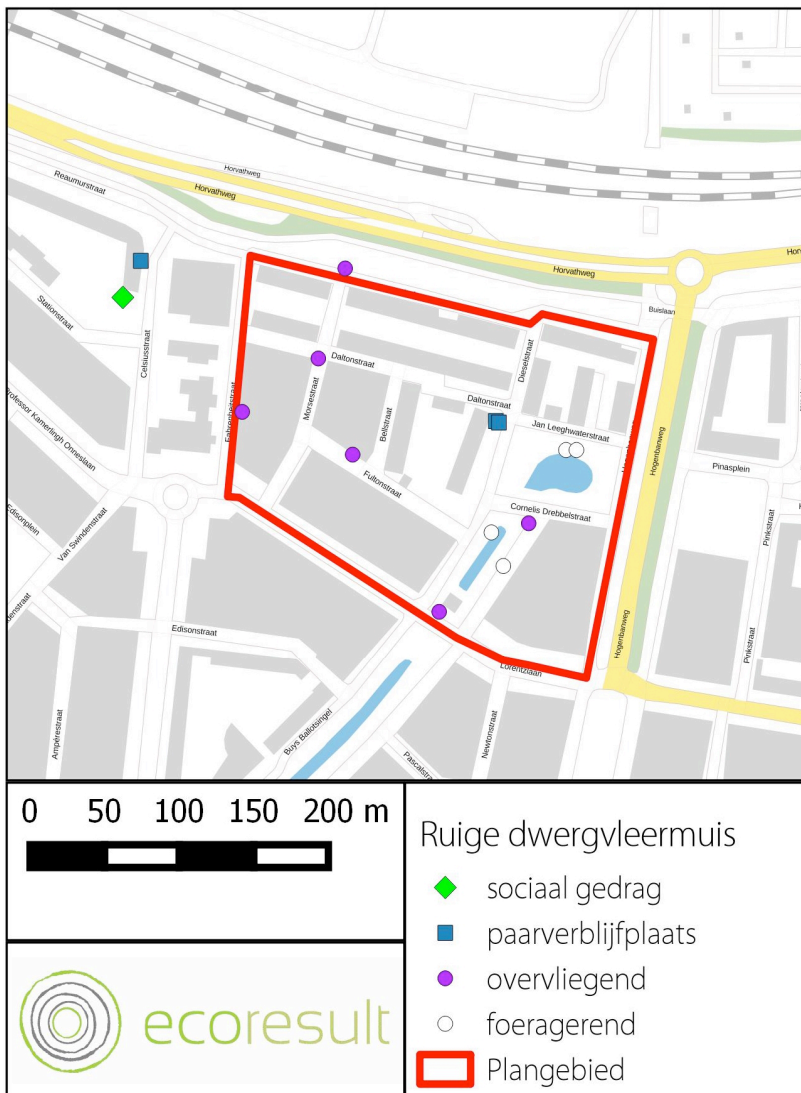
4.1.1.2 Ruige dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werden 15 waarnemingen van ruige dwergvleermuizen (steeds 1 exemplaar) verricht, zie ook Afbeelding 4. Toelichting:

- In totaal zijn binnen en grenzend aan het plangebied 4 waarnemingen verricht van een foeragerend exemplaar, 6 waarnemingen van een overvliegend exemplaar, 1 waarneming van zwermgedrag bij een gebouw aan de Celsiusstraat buiten het plangebied en 4 waarnemingen van territoriaal roepende mannetjes bij 3 paarverblijfplaatsen buiten het plangebied.
- De vleermuizen foerageerden diffuus binnen en rondom het plangebied, gebruik makend van de luwte van gebouwen en van groen en open water. Het plangebied zelf maakt geen essentieel deel uit van foerageergebied. In de omgeving is ruim voldoende vergelijkbaar

habitat aanwezig.

- Er zijn geen essentiële vliegroutes aangetroffen. De gewone dwergvleermuis maakt diffuus gebruik van het gehele plangebied zonder gebruik te maken van te begrenzen structuren. Tuinen, gebouwen en alle landschapselementen worden gebruikt om zich op te oriënteren.
- De waarneming van sociaal gedrag in de Celsiusstraat buiten het plangebied betreft zwermgedrag tijdens ochtendschemering op 10 juni. Omdat het dier niet invliegend is waargenomen is de waarneming ingevoerd als sociaal gedrag. Het gebouw is vrij onoverzichtelijk waardoor visueel waarnemen van zwermen sterk werd bemoeilijkt.
- Er werden 3 paarverblijfplaatsen aangetroffen:
 - Ter hoogte van Celsiusstraat 1 – 15, 70 meter ten westen van het plangebied (met tussenliggende bebouwing). Bij dit gebouw werd op 10 juni ook zwermgedrag waargenomen.
 - Op de noordelijke zijgevel van Dieselstraat 2-100, ter hoogte van de 4^e etage. Dit is binnen het plangebied.
 - Op de westelijke gevel (nabij de bovengenoemde locatie) van Dieselstraat 2-100, ter hoogte van de bovenste etages.
- Andere verblijfplaatsen zijn binnen en grenzend aan het plangebied niet aangetroffen.

Afbeelding 4: Waarnemingen van ruige dwergvleermuizen en aangetroffen functies binnen en rondom het plangebied. Kaartbron: PDOK.

4.1.2 Functionaliteit plangebied

Het plangebied fungeert als niet essentieel foerageergebied en niet essentiële vliegroute voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Centraal in het plangebied zijn twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig, in het flatgebouw aan de Dieselstraat 2-100. Grenzend aan en op enige afstand van het plangebied zijn twee functies aangetroffen voor gewone dwergvleermuis en drie functies aangetroffen voor ruige dwergvleermuis: zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats, vliegroute (niet essentieel) en foerageergebied (niet essentieel).

4.1.2.1 *Paarverblijfplaats*

Tijdens het onderzoek werden binnen het plangebied 2 paarverblijfplaatsen met bijbehorend paarterritorium van ruige dwergvleermuis aangetroffen. Zie voor de ligging Afbeelding 4. Deze paarverblijfplaatsen bevinden zich op de noordwestelijke en noordelijke gevels van Dieselstraat 2-100.

4.1.2.2 *Foerageergebied*

Foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is aanwezig binnen en grenzend aan het plangebied. Dit betreffen watergangen, groenstructuren, straten, tuinen, open plekken tussen gebouwen. Het plangebied maakt geen essentieel deel uit van dit foerageergebied, omdat in de omgeving in ruime mate vergelijkbaar habitat aanwezig is.

4.1.2.3 *Vliegroute*

Essentiële vliegroutes zijn in het plangebied afwezig. Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis vliegen al foeragerend diffuus door de bebouwde omgeving naar grotere foerageergebieden en maken gebruik van groenstructuren, tuinen, open plekken, gevellijnen en straten om bij de grotere structuren buiten het plangebied (watergangen en groenstructuren) te komen. Het plangebied maakt geen essentieel deel uit van vliegroutes, omdat in de omgeving voldoende in ruime mate habitat aanwezig is.

4.2 *Samenvatting onderzoek*

4.2.1 **Gewone dwergvleermuis**

Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen zijn afwezig. Essentieel foerageergebied is afwezig in het plangebied. Essentiële vliegroutes zijn tevens afwezig in het plangebied.

4.2.2 **Ruige dwergvleermuis**

In het plangebied zijn twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig, in de bebouwing aan de Dieselstraat 2-100. Deze bevinden zich in de noordelijke en noordwestelijke gevel, 4^e etage en hoger. Andere vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen zijn afwezig. Essentieel foerageergebied is afwezig in het plangebied. Essentiële vliegroutes zijn tevens afwezig in het plangebied.

5 Activiteiten

5.1 *Voorgenomen werkzaamheden*

Het plangebied wordt gefaseerd herontwikkeld. In meerdere fasen zal de bebouwing worden gesloopt en zal ter plaatse van de vrijgekomen ruimte nieuwbouw plaatsvinden³. 371 Woningen zullen worden gesloopt. Hiervoor komen 181 woningen terug. Tegelijkertijd wordt de openbare ruimte heringericht: de waterpartijen worden verbreed en met elkaar verbonden en er zal extra groen worden aangelegd.

- Fase 1 betreft de Daltonstraat (gebouwblokken aan de zuidzijde tussen de Fahrenheitstraat en de Morsestraat), Morsestraat (beide zijden), Bellstraat (bebouwing oostzijde), Fultonstraat (noordzijde) en alle bebouwing tussen de Fultonstraat en de Lorretzlaan.
- Fase 2 betreft de Daltonstraat (gebouwblokken aan de noordzijde), Dr. Zamenhofstraat en Fahrenheitstraat.
- Fase 3 betreft het blok Buijs Ballotsingel, Hogenbanweg en Lorentzlaan.
- Fase 4 betreft de Jan Leeghwaterstraat, Hogenbanweg en Lorentzlaan.

Een gedetailleerde planning is op dit moment niet bekend, globaal wordt uitgegaan van 2015 tot 2021. Momenteel vindt reeds uitverhuizing van bewoners uit het plangebied plaats.

5.2 *Nieuwe situatie*

Het plangebied zal worden heringericht⁴. Straten zullen deels verlegd en verbreed zijn, waardoor ruimte ontstaat voor (overwegend) grondgebonden woningen met tuinen en parkeerplaatsen (deels op eigen grond). Mogelijk wordt de basisschool De Peperklip verplaatst van de huidige positie ten westen van het plangebied naar de omgeving van de Buijs Ballotsingel. De watergang langs de Buijs Ballotsingel is verbreed en verlengd. Tevens is er meer ruimte voor openbaar groen in het centrale deel van het plangebied. Zie ook Afbeelding 5.

3 ERA Contour. 2014. Gebiedsvisie Wetenschappersbuurt, Schiedam Oost.

4 ERA Contour. 2014. Gebiedsvisie Wetenschappersbuurt, Schiedam Oost.

*Afbeelding 5: Ontwerp plangebied Wetenschappersbuurt.
De zwart gekleurde bebouwing blijft behouden. Bron:
Gebiedsvisie Wetenschappersbuurt, 2014, blz. 97*

5.3 Wettelijk belang

De activiteiten kunnen worden naar verwachting worden geplaatst onder het volgende wettelijke belang:

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d).
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (belang e).

Toelichting belang d.

De bebouwing is in matige tot slechte bouwkundige staat (onder meer gekenmerkt door funderingsproblemen en slechte isolatie van woningen), niet toekomstbestendig. Er is een verslechterde stedenbouwkundige structuur aanwezig (sterke versnippering openbare ruimte, onveilige omgeving). Deze condities zorgen voor een grotere onveiligheid in de buurt. Reconstructie met herinrichting en nieuwbouw kan deze onveiligheid verminderen.

Toelichting belang e.

De bebouwing is in matige tot slechte bouwkundige staat (onder meer gekenmerkt door

funderingsproblemen en slechte isolatie van woningen), niet toekomstbestendig. Er is een verslechterde stedenbouwkundige structuur aanwezig (sterke versnippering openbare ruimte, onveilige omgeving) Renovatie behoort vanwege de slechte staat niet tot de mogelijkheden.

Toelichting belang j.

Voorbeelden van activiteiten die onder het belang j. ruimtelijke inrichting of ontwikkeling kunnen worden geplaatst zijn: een natuurontwikkelingsproject, aanleg van een weg, stadswijk of bedrijvenpark, bouw of verbouwing van een gebouw, het verdubbelen van een wateronttrekking.

De andere wettelijke belangen betreffende:

- Bescherming van flora en fauna (belang b).
- Veiligheid van het luchtverkeer (belang c).
- Bestendig beheer en onderhoud in de land- en bosbouw (belang h).
- Bestendig gebruik (belang i).

Mogelijk kunnen de activiteiten worden geplaatst onder deze andere wettelijke belangen. Vanwege het ontbreken van nadere informatie over de planontwikkeling kunnen hierover geen uitspraken worden gedaan. Het soort wettelijk belang is van invloed op de mogelijkheden of er voor de activiteiten een ontheffing gekregen kan worden, of niet, indien dat nodig is.

5.4 Alternatieven afweging

Het betreft herontwikkeling van het plangebied. Sloop van de bebouwing en nieuwbouw is noodzakelijk vanwege de slechte onderhoudsstaat van de bebouwing. Behoud van de bebouwing is te kostbaar en voldoet niet aan de eisen van de bewoners en gemeente.

5.4.1 Locatie

Het project is locatiespecifiek. Het betreft sloop van de bestaande bebouwing, nieuwbouw binnen en herinrichting van het plangebied. Door de sloop van de bebouwing en de herinrichting van het plangebied komt ruimte vrij voor nieuwbouw.

5.4.2 Inrichting

In het ecologisch werkprotocol dat zal worden opgesteld ten behoeve van huismus⁵ worden

5 Van Veen, 2015

maatregelen voorgesteld voor medegebruik door vogels en vleermuizen.

5.4.3 Uitvoering

Tijdens de werkzaamheden worden indien noodzakelijk alle mogelijke mitigerende maatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te verminderen. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige soorten en worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen. Deze maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 6.

6 Effectbeoordeling en toetsing

De effectbeoordeling en toetsing aan de Flora- en faunawet is gedaan op basis van het stappenplan voor diersoorten op bijlage IV Habitatrichtlijn (t.b.v. Artikel 11)⁶. Dit stappenplan (zie ook Bijlage 2) hoort bij de beoordeling van een Verzoek ontheffing Flora- en faunawet. Dit is uitgedeeld tijdens de bijeenkomst voor ecologisch adviseurs op 16 en 17 september 2013.

6.1 Gewone dwergvleermuis

6.1.1.1 Vaststellen functionaliteit

Zijn er binnen het plangebied voortplantings- of vaste rust – of verblijfplaatsen van de dieren in het plangebied?

In het plangebied zijn geen voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig.

Zijn er binnen het plangebied locaties met andere ecologische functies (bijv. foerageergebieden), die essentieel zijn voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de dieren (binnen en buiten het plangebied)?

Binnen het plangebied zijn geen locaties met andere ecologische functies (bijv. foerageergebieden) aanwezig, die essentieel zijn voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de dieren (binnen en buiten het plangebied)

De Flora- en faunawet wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.

6 Zie Bijlage 2

6.2 *Ruige dwergvleermuis*

6.2.1 Vaststellen functionaliteit

Zijn er binnen het plangebied voortplantings- of vaste rust – of verblijfplaatsen van de dieren in het plangebied?

Binnen het plangebied zijn 2 paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig. Beide in flatgebouw Dieselstraat 2-100. Beide verblijfplaatsen bevinden zich op grote hoogte, tenminste 20 meter hoogte (4^e etage en hoger).

Zijn er binnen het plangebied locaties met andere ecologische functies (bijv. foerageergebieden), die essentieel zijn voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de dieren (binnen en buiten het plangebied)?

Binnen het plangebied zijn geen locaties met andere ecologische functies (bijv. foerageergebieden) aanwezig, die essentieel zijn voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de dieren (binnen en buiten het plangebied)

De werkzaamheden hebben vanwege de locatie geen effect op de binnen het plangebied aangetroffen paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis. De bebouwing met de verblijfplaatsen blijven behouden, daarnaast bevinden de verblijfplaatsen zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, op grote hoogte (tenminste 20 meter) en op een afstand van tenminste 20 meter van de te slopen bebouwing.

De Flora- en faunawet wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 *Conclusies*

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd in het plangebied genaamd Plangebied: Wetenschappersbuurt, Schiedam.(gemeente Schiedam, provincie Zuid-Holland).

Aanleiding voor het uitvoeren van het vleermuisonderzoek is het voornemen voor vernieuwing van de Wetenschappersbuurt te Schiedam. Hiervoor dient bebouwing te worden gesloopt, beplanting gekapt, waterpartijen vergroot en het plangebied geëgaliseerd te worden. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen omdat potentiële plekken niet worden ontzien. De Flora- en faunawet kan hierdoor worden overtreden (zie bijlage 1).

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door ecologen van Ecoresult met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van de relevante soortenstandaards.

7.1.1 Gewone dwergvleermuis

Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen zijn binnen het plangebied afwezig. Essentieel foerageergebied is afwezig in het plangebied. Essentiële vliegroutes zijn tevens afwezig in het plangebied.

De Flora- en faunawet wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.

7.1.2 Ruige dwergvleermuis

Binnen het plangebied zijn 2 paarverblijfplaatsen voor ruige dwergvleermuis aanwezig. Deze bevinden zich beide in bebouwing dat niet wordt gesloopt. De verblijfplaatsen blijven derhalve behouden. Essentieel foerageergebied is afwezig in het plangebied. Essentiële vliegroutes zijn tevens afwezig in het plangebied.

De Flora- en faunawet wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is

niet nodig.

7.2 Aanbevelingen

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “inclusief bouwen voor vleermuizen en vogels, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van vleermuizen en vogels in het nieuwe ontwerp. Anders gezegd: door inclusief te bouwen voor vleermuizen en vogels wordt bijvoorbeeld een (nieuw) gebouw of kunstwerk toegankelijk voor vleermuizen en vogels of blijft een potentiële vliegroute intact. Ecoresult kan u hierover adviseren en dit opnemen in het mitigatieplan en/of ontwerp voor de nieuwbouw.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

ERA Contour. 2014. Gebiedsvisie Wetenschappersbuurt, Schiedam Oost

Meurs, F.A. van, 2015. Quickscan flora en fauna. In kader van de Flora- en faunawet. Plangebied: Wetenschappersbuurt, Schiedam. Rapportkenmerk ER20150522v04. Ecoresult.

Veen, K. van, 2015. Notitie resultaten aanvullend veldonderzoek kleine modderkruiper Plangebied: Wetenschappersbuurt, Schiedam. Notitiekenmerk NER20150703v01. Ecoresult.

Veen, K. van, 2015. Notitie resultaten aanvullend veldonderzoek klein glaskruid, huismus en gierzwaluw Wetenschappersbuurt, Schiedam. Notitiekenmerk NER20150723v01. Ecoresult.

8.2 *Internet*

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Soortenstandaards

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

Vleermuisprotocol 2013

<http://www.gegevensautoriteitnatuur.nl/items/vleermuisprotocol-2013-uitgebracht.aspx>

Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet

Bron: <http://mijn.rvo.nl>

Soortenbescherming door Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Ongeveer 500 van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen vallen onder de bescherming van deze wet. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig.

Voor wie

De Flora- en faunawet geldt voor iedereen in Nederland.

Wat is verboden

Gaat u bouwen, slopen, dempen, saneren, aanleggen of andere activiteiten voor ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren? Dan moet u zich eerst afvragen of er beschermde inheemse soorten aanwezig zijn. Dan is de kans groot dat u te maken krijgt met onderstaande verboden. Het is verboden:

Beschermde inheemse plantensoorten:

- te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enig andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Beschermde inheemse diersoorten:

- te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- opzettelijk te verontrusten.

Van beschermde inheemse diersoorten:

- de nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- de eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Welke soorten zijn beschermd

Er is veel informatie over soorten beschikbaar op internet. Hieronder staat een opsomming van informatie die u nodig heeft. U bepaalt zelf of u wel of niet met een beschermde soort te maken heeft.

- Soortendatabase
In deze database staat informatie over soorten die in Nederland in het wild voorkomen en op welke manier ze worden beschermd.
- Soortenregister
Deze database geeft inhoudelijke informatie over Nederlandse planten- en diersoorten. Bij elke soort staat een uitgebreide beschrijving van onder meer verspreiding, biotoop en levenswijze.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
In deze databank vindt u informatie over waar Nederlandse planten- en diersoorten voorkomen. Deze is beschikbaar voor bedrijven en overheden. U kunt zich hiervoor aanmelden op de website van de Gegevensautoriteit natuur.

Zorgplicht flora en fauna

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat u nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Wet- en regelgeving

Om de in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen is de Flora en faunawet gemaakt. In de wet zijn een aantal verboden opgenomen. Van deze verboden kan alleen onder voorwaarden worden afgeweken. Hiervoor is vrijstelling of ontheffing mogelijk. Het verschilt wel per activiteit, verbodsbepaling of soort.

Verschil vrijstelling en ontheffing

Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Kaderwet

De Flora- en faunawet is een 'kaderwet'. In de wet staan alleen algemene principes en

verantwoordelijkheden. De details zijn geregeld in een groot aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Sommige bepalingen uit de Flora- en faunawet komen voort uit afspraken over biodiversiteit die op internationaal en Europees niveau zijn gemaakt. Zoals:

- Vogelrichtlijn > Europese richtlijn voor het behoud van de vogelstand.
- Habitatrichtlijn > Europese richtlijn voor de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

De bepalingen over soortenbescherming die in deze richtlijnen staan, zijn opgenomen in de Flora- en faunawet. Ook bepalingen van het CITES-verdrag staan in de Flora- en faunawet. Voor meer informatie hierover gaat u naar CITES.

Waar vindt u de wet- en regelgeving

Alle wet- en regelgeving rond de Flora- en faunawet is te vinden op Overheid.nl. Bij 'Wettechnische informatie' vindt u ook alle actuele informatie over afgeleide regelgeving en wijzigingen van de Flora- en faunawet.

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In 3 tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel I

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen

afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel II

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Toelichting tabel III

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingsaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn.

uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Bijlage 2 Stappenplan voor diersoorten bijlage IV Habitatrictlijn (waaronder vleermuizen)

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken

